

ගෝලීය රැකියා නියුක්තිය
සහ
සිවිලන කාර්මික විච්චය

මිනිස්බල හා රැකිරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුව
ආර්.එම්. ජේ.එච්.ගජනායක
සංවර්ධන නිලධාරී

1. ගෝලීය රැකියා නියුක්තිය

1.1 ගෝලීය තරුණ ශ්‍රම වෙළඳපොළ සහභාගීත්ව අනුපාතය (කලාපීය වශයෙන්) - 2019

Region	Subregion	LFPR 1999			LFPR 2019			Gender gap (male-female), pp	
		Total	Male	Female	Total	Male	Female	1999	2019
World		53.1	62.2	43.7	41.2	49.1	32.8	18.5	16.2
Africa	Northern Africa	35.4	50.5	19.8	27.5	38.2	16.3	30.6	21.9
	Sub-Saharan Africa	53.3	55.6	51.0	48.2	50.5	46.0	4.6	4.5
Americas	Latin America and the Caribbean	54.3	66.7	41.9	48.9	57.9	39.6	24.8	18.3
	Northern America	62.7	65.1	60.3	52.6	53.0	52.1	4.8	0.9
Arab States	Arab States	33.6	53.3	12.8	27.7	45.6	8.3	40.5	37.3
Asia and the Pacific	Eastern Asia	67.0	67.3	66.6	45.2	46.5	43.8	0.7	2.7
	South-Eastern Asia and the Pacific	57.6	64.7	50.4	47.4	54.5	39.9	14.3	14.6
	Southern Asia	44.9	65.0	23.1	31.6	47.4	14.2	41.9	33.2
Europe and Central Asia	Northern, Southern and Western Europe	47.9	51.6	44.1	43.8	46.1	41.4	7.5	4.7
	Eastern Europe	41.9	45.9	37.7	32.2	35.9	28.3	8.2	7.5
	Central and Western Asia	46.4	56.2	36.4	43.0	52.6	33.0	19.8	19.7

මූලාශ්‍රය - https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/--dcomm/publ/documents/publication/wcms_737648.pdf (Snap Shot)

ලොව පුරා තරුණ තරුණියන් දස දෙනෙකුගෙන් හතර දෙනෙකු පමණ ශ්‍රම බලකායේ යෙදී සිටියද (වෙනත් වචන වලින් කිවහොත්, රැකියාවක නියුතු හෝ රැකියා විරහිත) උප කලාපවල කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් තිබේ. සහභාගීත්ව අනුපාතය සලකා බැලීමේ දී උතුරු ඇමරිකාව ඉහළම අගය ගන්නා අතර එය 52.6 ක් වේ. ලතින් ඇමරිකාව සහ කැරිබියාව 48.9ක් ද, උප සහරා අප්‍රිකාව 48.2 ක අනුපාතයක්ද ගනී.

1999 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ ශ්‍රම බලකා සහභාගීත්ව අනුපාතයේ විශ්වීය පහත වැටීමක් සිදුවී ඇත. මෙම කාල සීමාව තුළ ගෝලීය සහභාගීත්ව අනුපාතය 53.1 සිට 41.2 දක්වා 11.9 කින් පමණ පහත වැටී ඇත.

1.2 ගෝලීය ශ්‍රම වෙළඳපොළ සහභාගීත්ව අනුපාතය - 2019

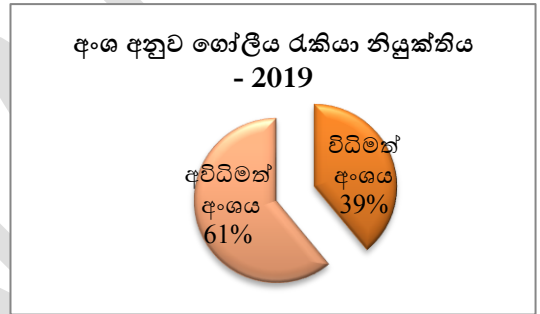
ගෝලීය ශ්‍රම වෙළඳපොළ සහභාගීත්ව අනුපාතය	
ස්ත්‍රී	47
පුරුෂ	74

මූලාශ්‍රය- World Employment and Social Outlook – Trends 2020

1.3 අංශ අනුව ගෝලීය රැකියා නියුක්තිය - 2019

අංශ අනුව ගෝලීය රැකියා නියුක්තිය	
අංශය	ප්‍රමාණය %
විධිමත් අංශය	39%
අවිධිමත් අංශය	61%

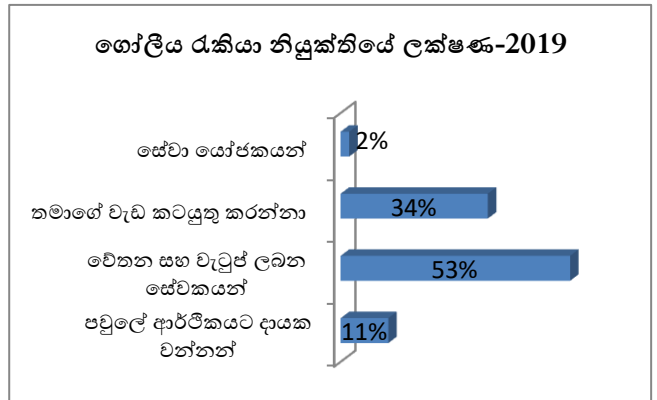
මූලාශ්‍රය- World Employment and Social Outlook – Trends 2020

අංශ අනුව ගත්විට ගෝලීය රැකියා නියුක්තියේ අවිධිමත් අංශය ඉහළ අගයක් ගෙන ඇත.

1.4 ගෝලීය රැකියා නියුක්තියේ ලක්ෂණ - 2019

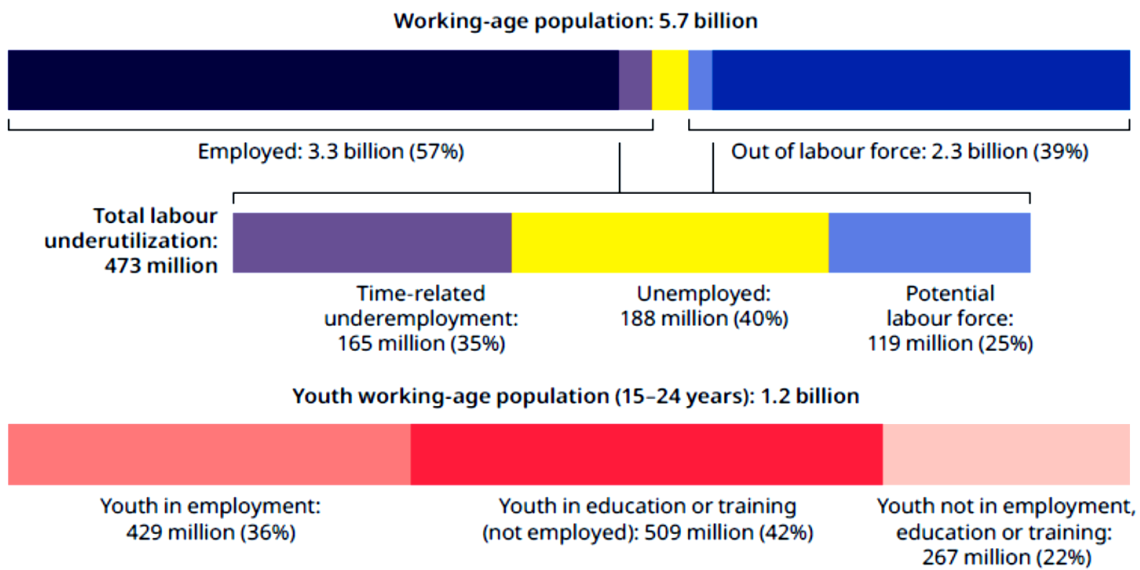
ගෝලීය රැකියා නියුක්තියේ ලක්ෂණ	
සේවා තත්ත්වය	ප්‍රමාණය %
පවුලේ ආර්ථිකයට දායක වන්නන්	11%
වේතන සහ වැටුප් ලබන සේවකයන්	53%
තමාගේ වැඩ කටයුතු කරන්නා	34%
සේවා යෝජකයන්	2%

මූලාශ්‍රය- World Employment and Social Outlook – Trends 2020

සේවා තත්ත්වය අනුව බලන විට ගෝලීය වශයෙන් සේවා යෝජකයන් 2%ක් වැනි සුළු ප්‍රමාණයක් දක්නට ලැබෙන අතර, සේවකයන් (වේතන සහ වැටුප් ලබන සේවකයන්) 53%ක් ද, තමාගේම වැඩ කරන ප්‍රමාණය 34%ක් වශයෙන්ද, පවුලේ ආර්ථිකයට දායක වන පිරිස 11% ක් වශයෙන් ද දක්නට ලැබේ.

Global overview of access to employment and labour underutilization, 2019

මූලාශ්‍රය - World Employment and Social Outlook –Trend 2020 (Snap Shot)

ඇස්තමේන්තු කර ඇති පරිදි වයස අවුරුදු 15 න් 24 න් අතර තරුණ තරුණියන් මිලියන 429 ක් (36%) 2019 දී රැකියාවල නිරත වූ අතර තවත් මිලියන 509 ක් (42%) එකවර රැකියාවක් නොමැතිව අධ්‍යාපනය හෝ පුහුණුව ලබා ඇත. රැකියාව, අධ්‍යාපනය හෝ පුහුණුව (NEET) නොමැති තරුණ තරුණියන්ගේ අනුපාතය 2030දී තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක (SDG) සඳහා දර්ශකයක් ලෙස භාවිතා කරයි. (<https://www.un.org/development/desa/disabilities/envision2030-goal8.html>)

2015 දී එක්සත් ජාතීන් විසින් සම්මත කරන ලද තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා වූ න්‍යාය පත්‍රය-විශේෂයෙන් ඉලක්ක 8.6 සඳහා වන අතර එමඟින් 2020 වන විට NEET කණ්ඩායමට ඇතුළත් තරුණියන්ගේ අනුපාතය සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කළ යුතුය. එම ඉලක්කය සැලසුම් කර ඇත්තේ රැකියා නොකරන හෝ ඔවුන්ගේ සේවා නියුක්තිය වැඩිදියුණු නොකරන තරුණ තරුණියන් කෙරෙහි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ගේ අවධානය යොමු කිරීම සඳහා ය. 2019 දී යෞවනයන් මිලියන 267 ක්, එනම් පස්දෙනෙකුගෙන් එක් අයෙක් NEET කණ්ඩායමට ඇතුළත් වූ අතර, එමඟින් පසුකාලීනව ශ්‍රම වෙළඳපොළට සහභාගී වීමට හැකි වන කුසලතා ඔවුන් ලබා ගෙන නොමැත. මීට අමතරව, ශ්‍රම උපයෝගීතාවයේ අවදානම වැඩිහිටියන්ට වඩා තරුණයින්ට ඉහළ ය. යෞවනයන් මිලියන 141 ක් උපයෝගීතාවයෙන් හා මිලියන 68 ක් විරැකියාවෙන් පීඩාවට පත්ව සිටිති. (World Employment and Social Outlook –Trend 2020. පිටුව 18)

1.5 ගෝලීය Youth NEET අනුපාතය – 2019

ගෝලීය youth NEET	
ස්ත්‍රී	31
පුරුෂ	14

ස්ත්‍රී/ පුරුෂභාවය අනුව ගත්විට ස්ත්‍රී පාර්ශ්වයේ NEET ප්‍රමාණය ඉහළ අගයක් දක්නට ලැබේ.

2. සිව්වන කාර්මික විජලවය

සිව්වන කාර්මික විජලවයේ නව ලෝකයේ වැඩෙන සමෝච්ඡයන් ලොව පුරා සිටින මිලියන සංඛ්‍යාත කම්කරුවන්ට සහ සමාගම්වලට ජීවමාන යථාර්ථයක් බවට වේගයෙන් පත්වෙමින් තිබේ. මෙම නව වැඩ ලෝකය තුළ ආර්ථික සමෘද්ධිය, සමාජ ප්‍රගතිය සහ පුද්ගල සමෘද්ධිය සඳහා ඇති ආවේණික අවස්ථාවන් අතිමහත් ය. එහෙත් තීරණාත්මකව රඳා පවතින්නේ අධ්‍යාපන හා පුහුණු පද්ධතිවල ප්‍රතිසංස්කරණ, ශ්‍රම වෙළඳපොළ ප්‍රතිපත්ති, කුසලතා වර්ධනය සඳහා ව්‍යාපාරික ප්‍රවේශයන්, රැකියා විධිවිධාන සහ පවත්නා සමාජ ගිවිසුම් ධනාත්මක ප්‍රතිඵල උත්ප්‍රේරණය කිරීම සහ සැමට හොඳ වැඩ කිරීමේ අනාගතයක් සඳහා නිර්භීත නායකත්වයක් සහ ව්‍යාපාර හා රජයන්ගෙන් ව්‍යවසායකත්ව ස්වභාවයක් මෙන්ම සේවකයාගේ ජීවිත කාලය පුරාම ඉගෙනීමේ වේගවත් මානසිකත්වයක් අවශ්‍ය වේ.

2.1 සිව්වන කාර්මික විජලවය සඳහා ශ්‍රම බලකායේ ප්‍රවණතා

සිව්වන කාර්මික විජලවයේ පරිවර්තනීය ශක්‍යතාව උපයෝගී කර ගැනීම සඳහා, සියලු කර්මාන්ත හා කලාපයන්හි ව්‍යාපාරික නායකයින් වැඩි වැඩියෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ වෙනස්වීම් හා නව්‍යකරණයන් වේගවත් කිරීමේ මෙම නව යුගයේ අභියෝගයන්ට මුහුණ දීම සඳහා පුළුල් ශ්‍රම බලකා උපාය මාර්ගයක් සකස් කිරීමට ය. ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, අධ්‍යාපනඥයින්, කම්කරු සංගම් සහ තනි කම්කරුවන්ට ද නව ශ්‍රම වෙළඳපොළ පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයකින් සහ සිදුවෙමින් පවතින වෙනස්කම් සඳහා ක්‍රියාශීලී සුදානමෙන් බොහෝ දේ ලබා ගත හැකිය. එහි දී ප්‍රධාන සාධක වන

- ❖ සිදුවෙමින් පවතින වෘත්තීය වෙනස්වීම් පරිමාණය සිතියම්ගත කිරීම සහ නැගී එන හා පහත වැටෙන රැකියා වර්ග ලේඛනගත කිරීම
- ❖ මානව වැඩ වැඩි දියුණු කිරීමට සහ රැකියා ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීමට නව තාක්ෂණයන් භාවිතා කිරීමට ඇති අවස්ථා ඉස්මතු කිරීම
- ❖ රැකියාවට අදාළ කුසලතා පරිණාමය නිරීක්ෂණය කිරීම
- ❖ නැවත පුහුණු කිරීම, ඉහළ නැංවීම සහ ශ්‍රම බලකායේ පරිවර්තනය සඳහා ආයෝජනය කිරීම

ආදි වූ කරුණු පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත.

2022 දක්වා කාල සීමාව තුළ ඉල්ලුම වැඩිවීම සඳහා සකසා ඇති භූමිකාවන් අතර දත්ත විශ්ලේෂකයන් සහ විද්‍යාඥයන්, මෘදුකාංග හා යෙදුම් සංවර්ධකයන් සහ ඊ-වාණිජ්‍යය සහ සමාජ මාධ්‍ය විශේෂඥයන් වැනි ස්ථාපිත භූමිකාවන් සැලකිය යුතු ලෙස පදනම් වී ඇති අතර ඒවා භාවිතය වැඩි දියුණු කර ඇත. තාක්ෂණය, පාරිභෝගික සේවා සේවකයන්, විකුණුම් හා අලෙවිකරණ වෘත්තීයයන්, පුහුණුව හා සංවර්ධනය, පුද්ගලයන් සහ සංස්කෘතිය, සහ ආයතනික සංවර්ධන විශේෂඥයින් සඳහන් මෙන්ම නවෝත්පාදන කළමනාකරුවන් වැනි සුවිශේෂී 'මානව' කුසලතා උත්තේජනය කරන භූමිකාවන් ද වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. (https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--dgreports/--dcomm/--publ/documents/publication/wcms_737648.pdf)

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

1. International labour Organization , World Employment Social Outlook – Trends 2020. Retrieved from <https://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2020/lang-en/index.htm>
2. The Future of Jobs Report.(2018), World Economic Forum. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf

ORIGINAL